

PĚT RAD aneb Jak vyloučit nežádoucí osoby z dědění

S

NOVÝ SERIÁL
DENÍKU
PRÁVNÍ
PORADNA

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, častokrát si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Rodinné a příbuzenské vztahy nebývají vždy zrovna ideální a určité někteří z vás ve svém okolí zažili takovou situaci nebo dokonce sami přemýšleli nad tím, že by neradi zanechali jako dědictví svůj majetek, o který se přičiňovali celý život právě někomu z rodiny, s nímž ale vůbec nevychází, popřípadě je k němu nepojí žádné vazby.

Naštěstí zákon na tyto případy v otázkách dědictví v mnohých ohledech myslí.

Rada první

Sepište k veškerému svému majetku závěť, k němuž

přesně uveďte konkrétní dědice, případně i jejich majetkové podíly.

Za současné právní úpravy je možné závěť sepsat třemi způsoby. První možností je napsat závěť vlastnoručně (tzv. *holografní závěť*), přičemž toto pořízení poslední vůle musí být vlastní rukou také podepsáno a obsahovat datum jejího sepsání, jinak je neplatné. Ostatně toto jsou nezbytné podmínky pro každý typ závěti.

Pokud se rozhodnete závěť sepsat např. prostřednictvím počítače (takzvaná *alografní závěť*), je třeba, aby tato závěť byla podepsána před dvěma současně přítomnými svědky s výslovným prohlášením, že jde o vaši poslední vůli, a tyto svědci se na listinu podepíší.

Svědky nemohou být osoby, které v závěti označujete za dědice nebo by mohly být k dědění povolány zákonem, a to včetně jejich blízkých osob.

Posledním, ale zároveň nejspolehlivějším způsobem pořízení závěti je její sepsání u kteréhokoli notáře. V tomto případě bude vaše závěť uložena do centrální evidence závětí, a vy tak budete mít záruku, že v případě dědického řízení nebude o vaší poslední vůli pochyb.

Rada druhá

Nezapomeňte, že i v případě, kdy o svém majetku pořídíte závěť, existují tzv. neopominutelní dědici.

I když sepišete platnou závěť s úmyslem vyloučit z dědění vaše potomky, tj. děti, vnuky, pravnučky..., jejich dědění bez splnění dále uvedených předpokladů nezabráníte, neboť ti jsou takzvaní neopominutelní dědici.

Na základě § 479 občanského zákoníku mají vaši potomci nárok na dědictví i přes skutečnost, že jste je do závěti nezahrnuli. Pakliže se jedná o nezletilého potomka, z vaší pozůstalosti mu náleží tolik, kolik by činil jeho dědický podíl v případě dědění ze zákona, a zletilému potomku alespoň polovina tohoto zákonného dědického podílu.

Rada třetí

Pokud jsou vztahy s vašimi potomky opravdu rozvrácené a chcete skutečně zamezit tomu, aby po vás dědili, můžete je vydedít, a to za podmínek stanovených zákonem.

Občanský zákoník umož-

ňuje vydedít potomky z dědictví tehdy, pokud vám váš potomek v rozporu s dobrými mravy neposkytl potřebnou pomoc v nemoci, ve stáří nebo v jiných závažných případech, dále jestliže o vás trvale neprojevuje zájem, jaký by jako potomek projevovat měl, nebo byl odsouzen pro úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody v trvání minimálně jednoho roku nebo pokud vede trvale nezřízený život. Z jiných, než těchto uvedených důvodů potomky vydedít nelze. Pamatujte, vydedít můžete pouze své potomky, pokud chcete vyloučit z dědictví například manžela/manželku, sourozence, tak k tomu využijte výše uvedený institut závěti.

Rada čtvrtá

V případě vydedění dbejte na to, aby váš projev vůle byl učiněn správně.

Vydedění je stejné jako závěť jednostranným právním úkonem a musí rovněž splňovat stejné formální náležitosti. Můžete jej tedy sepsat vlastní rukou s vlastnoručním podpisem a uvedením data, na počítači před dvěma svědky s prohlášením, že jde o vydedění, a následně listinu

před svědky podepsat současně i s připojením jejich podpisů, nebo je možné projev vůle o vydedění učinit formou notářského zápisu. Oproti závěti, však v listině o vydedění musí být uveden i konkrétní důvod, na jehož základě vašeho potomka vydedujete. Vydedění můžete vztáhnout i na všechny ostatní potomky vydeděné osoby, pokud tak v listině výslovně uvedete.

Rada pátá

Nemějte obavy, že jednou sepsaná závěť nebo listina o vydedění je nezměnitelná. Závěť můžete vždy upravit, doplnit nebo zrušit a projev vůle o vydedění odvolat.

V případě závěti platí základní pravidlo, že pozdější závěť ruší závěť dřívější. Pokud nová závěť nedopadá na všechnen majetek dědictví, který je však zahrnutý v závěti dřívější, použije se pro něj předchozí závěť. Dále je možné projev poslední vůle odvolat, a to stejným způsobem, jaký je vyžadován pro jeho pořízení, nemusí být však totožný, jaký jste zvolili pro konkrétní závěť. V neposlední řadě můžete závěť jednoduše zničit, a to jejím roztrháním, spálením apod., pokud má závěť více

kopii, je třeba zničit všechny. Obdobně můžete postupovat i v případě listiny o vydedění, tzn. můžete ji buď zničit, nebo projev vůle vydedění stanoveným způsobem odvolat.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů: zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka - www.pravnilinka.cz

Nepřehlédněte

Deník každou středu zveřejňuje právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

V tištěném Deníku přineseme zkrácenou verzi, delší pak naleznete tentýž den odpoledne na www.msdenik.cz.

NEPŘEHLÉDNĚTE:

Příští téma: Jak postupovat v případě zadluženého dědictví.